36 967 Wijziging van wetten op het terrein van onderwijs, cultuur en wetenschap in verband met het repareren van wetstechnische en redactionele vergissingen en verschrijvingen (Reparatiewet OCW 20##)

Nr. 6 Nota naar aanleiding van het verslag

Ontvangen 20 oktober 2026

De regering dankt de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de
schriftelijke inbreng bij het voorstel van wet houdende wijziging van wetten op het terrein van onderwijs, cultuur en wetenschap in verband met het repareren van wetstechnische en redactionele vergissingen en verschrijvingen (Reparatiewet OCW 20##).

De regering is erkentelijk voor de getoonde belangstelling en de vragen van de leden van
de PVV-fractie. Deze nota naar aanleiding van het verslag volgt zoveel mogelijk de indeling van het verslag.

1. Inleiding

Vraag 1

Kan de regering aangeven waardoor dergelijke fouten jaarlijks blijven voorkomen en welke maatregelen worden genomen om de kwaliteit van wetgeving structureel te verbeteren?

Wetstechnische en redactionele onvolkomenheden, zoals verschrijvingen, onjuiste verwijzingen en incomplete wijzigingsopdrachten, zijn inherent aan een omvangrijke en voortdurend in beweging zijnde wetgevingspraktijk. Juist met het oog hierop stelt het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap jaarlijks een reparatiewet op, waarin dergelijke correcties gebundeld worden doorgevoerd. Dit jaarlijkse instrument is de structurele maatregel waarmee wordt voorkomen dat technische onvolkomenheden zich ophopen en langdurig doorwerken in de rechtspraktijk. Met de reparatiewet worden correcties van verschrijvingen en verwijzingen gebundeld, wordt wetgeving in lijn gebracht met de evidente bedoeling van eerdere wetswijzigingen en worden dode letters geschrapt.

Vraag 2

De leden van de PVV-fractie vragen hoeveel wetstechnische fouten in de afgelopen vijf jaar via reparatiewetgeving zijn hersteld en of de regering een trend ziet in het aantal noodzakelijke reparaties.

In de afgelopen vijf jaar zijn er bij het ministerie van OCW drie reparatiewetten opgesteld, waarvan dit de derde is. Het onderhavige wetsvoorstel bevat correcties in vijf wetten, verspreid

over in totaal acht wijzigingsonderdelen. Voor een cijfermatige vergelijking met voorgaande jaren verwijst de regering naar de kamerstukken bij de eerdere reparatiewetten.

Vraag 3
De leden van de PVV-fractie vragen of de regering kan bevestigen dat dit wetsvoorstel uitsluitend technische wijzigingen bevat en op geen enkel onderdeel leidt tot een inhoudelijke beleidswijziging.
Ja, dat kan de regering bevestigen. Het wetsvoorstel heeft als enkel doel het verbeteren van de technische kwaliteit van de wetgeving. Het bevat geen nieuwe beleidsinhoudelijke keuzes.

2. Gevolgen
Vraag 4
De leden van de PVV-fractie lezen dat het wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor burgers. Kan de regering bevestigen dat ook studenten, ouders en onderwijsinstellingen hierdoor geen aanvullende administratieve verplichtingen krijgen?
Ja, dat kan de regering bevestigen. Met deze wetswijzigingen worden geen nieuwe handelingen van burgers, waaronder studenten, ouders en onderwijsinstellingen, gevraagd. De wijzigingen hebben geen impact op het doenvermogen van burgers. Studenten, ouders en onderwijsinstellingen krijgen als gevolg van dit wetsvoorstel dus geen aanvullende administratieve verplichtingen.

2.2. Financiële gevolgen
Vraag 5
De leden van de PVV-fractie lezen dat het wetsvoorstel geen financiële gevolgen heeft. Kan de regering bevestigen dat dit ook niet zal leiden tot extra uitvoeringskosten voor onderwijsinstellingen, DUO of de Inspectie van het Onderwijs?
Ja, dat kan de regering bevestigen. Het wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen. Dit wordt bevestigd in de uitvoeringstoets: DUO heeft geconstateerd dat het wetsvoorstel voor DUO geen uitvoeringsconsequenties heeft. Ook de Inspectie was betrokken bij deze uitvoeringstoets. Omdat het wetsvoorstel als geheel geen nieuwe verplichtingen introduceert, geldt dit evenzeer voor onderwijsinstellingen.

2.3. Gevolgen voor de regeldruk
Vraag 6
De leden van de PVV-fractie lezen dat de enkele wijzigingen kunnen bijdragen aan een vermindering van de ervaren regeldruk. Kan de regering concreet aangeven welke wijzigingen dit zijn en waarop deze verwachting is gebaseerd?

Het wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de regeldruk, omdat de wijzigingen wetstechnisch van aard zijn. Wel kunnen bepaalde wijzigingen bijdragen aan een vermindering van de ervaren regeldruk, met name door de verhelderende werking van een aantal correcties.
Dit betreft bijvoorbeeld de verduidelijking van artikel 6a.1.1, eerste lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, waardoor duidelijker wordt dat het elektronisch register uitsluitend de opleidingen educatie bevat waarvoor het bevoegd gezag het recht heeft diploma's uit te reiken, en niet de opleidingen waarvoor de erkenning is beëindigd of slechts is aangevraagd.
Het Adviescollege toetsing regeldruk heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, wat aansluit bij de kwalificatie dat het wetsvoorstel geen nieuwe regeldrukgevolgen kent.

2.4. Gevolgen voor Caribisch Nederland

Vraag 7

De leden van de PVV-fractie lezen dat het wetsvoorstel ook betrekking heeft op Caribisch Nederland. Kan de regering toelichten welke concrete artikelen daar van toepassing zijn en waarom deze geen inhoudelijke gevolgen hebben voor de openbare lichamen?

De impact van dit wetsvoorstel voor Caribisch Nederland beperkt zich tot enkele wetstechnische wijzigingen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet voortgezet onderwijs 2020, die mede van toepassing zijn op Caribisch Nederland. Dit betreft de wijzigingen in artikel III en artikel V van het voorstel van wet. Beide artikelen bevatten uitsluitend het herstel van verwijzingsfouten, vernummeringen en formuleringen. Er worden geen materiële normen gewijzigd, zodat het wetsvoorstel geen inhoudelijke gevolgen heeft voor de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

3. Consultatie en toetsing

3.1. Uitvoeringstoets

Vraag 8

Kan de regering aangeven welke suggesties de Inspectie van het Onderwijs heeft gedaan en waarom deze wel of niet zijn overgenomen?

De door de Inspectie gewenste wijzigingen hebben betrekking op het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, een algemene maatregel van bestuur. Ingevolge aanwijzing 6.1 van de Aanwijzingen voor de regelgeving geschiedt wijziging van een regeling door een regeling van gelijke orde; wijziging van een algemene maatregel van bestuur via een wet in formele zin is om die reden niet

aangewezen. De suggesties zijn derhalve niet in dit wetsvoorstel overgenomen.

Vraag 9
De leden van de PVV-fractie lezen dat de Auditdienst Rijk geen reactie heeft gegeven. Kan de regering aangeven wat hiervan de reden was?
De Auditdienst Rijk (hierna: ADR) is de onafhankelijke interne auditor van de Rijksoverheid en de auditautoriteit in Nederland voor de Europese Commissie. Zo controleren zij bijvoorbeeld de inkomsten en uitgaven van ministeries, onderzoeken zij of de organisatie slim is ingericht en of alle gegevens veilig bewaard worden. Bij de voorbereiding van wetgeving wordt standaard een uitvoeringstoets uitgezet bij de betrokken uitvoerings- en toezichtorganisaties, waaronder de ADR. Het staat de ADR vrij om te beoordelen of een wetsvoorstel aanleiding geeft tot het uitbrengen van een reactie. In de praktijk komt het voor dat de ADR geen reactie stuurt, bijvoorbeeld wanneer een wetsvoorstel naar het oordeel van de ADR geen gevolgen heeft voor het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering of de daartoe bijgehouden administraties van het Rijk.

3.2. Internetconsultatie
Vraag 10
De leden van de PVV-fractie lezen dat slechts twee reacties zijn ontvangen tijdens de internetconsultatie. Acht de regering dit voldoende om te kunnen spreken van een breed gedragen consultatieproces?
Het wetsvoorstel is van 24 november 2025 tot en met 5 januari 2026 openbaar in internetconsultatie geweest. Op deze consultatie zijn twee reacties binnengekomen. Gelet op het uitsluitend technische en wetstechnische karakter van het wetsvoorstel, waarbij geen nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt en geen inhoudelijke rechten of verplichtingen worden gewijzigd, is een beperkte externe reactie in de lijn der verwachting. De internetconsultatie is daarmee naar het oordeel van de regering passend uitgevoerd voor een wetsvoorstel van deze aard.

Vraag 11
Kan de regering aangeven welke organisaties hebben gereageerd en waarom hun opmerkingen niet hebben geleid tot wijzigingen van het wetsvoorstel?
Op de internetconsultatie zijn twee anonieme reacties van burgers ontvangen. Geen van beide reacties heeft aanleiding gegeven tot aanpassing van het wetsvoorstel.

De eerste reactie was positief van aard en onderschreef de werkwijze van de jaarlijkse reparatiewet. De indiener deed daarbij de suggestie wetgeving in toegankelijker taalgebruik te formuleren. Deze suggestie is niet overgenomen. Wetgeving dient uniform en eenduidig te zijn: dezelfde begrippen moeten overal in de wet dezelfde betekenis hebben, zodat geen onduidelijkheid kan ontstaan over de reikwijdte of toepassing van de wet. Dat vereist een nauwkeurig juridisch taalgebruik dat niet altijd samenvalt met alledaags taalgebruik. In de communicatie rondom wetgeving wordt overigens wel zoveel mogelijk gebruik gemaakt van begrijpelijke taal op B1-niveau.
De tweede reactie bevatte een verzoek om op Bonaire een publieke omroepvoorziening in te richten. Dit verzoek raakt aan een beleidsvraagstuk dat qua omvang en aard buiten het bestek van een reparatiewet valt. Een reparatiewet is beperkt tot het herstellen van wetstechnische en redactionele onvolkomenheden in bestaande wetgeving en leent zich daarom niet voor de introductie van nieuwe beleidsmaatregelen of institutionele voorzieningen.

4. Inwerkingtredingsdatum

Vraag 12

De leden van de PVV-fractie begrijpen dat wordt afgeweken van de vaste verandermomenten vanwege het reparatiekarakter. Kan de regering toelichten waarom de geconstateerde fouten niet eerder zijn hersteld, zodat spoed niet noodzakelijk was?

Het oogmerk om dit wetsvoorstel zo spoedig mogelijk na vaststelling in werking te laten treden vloeit voort uit de reguliere praktijk bij reparatiewetgeving. Aanwijzing 4.17, vijfde lid, onder c, van de Aanwijzingen voor de regelgeving staat bij reparatieregelgeving afwijking toe van de vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn. Van bijzondere spoed in de zin van een buitengewone omstandigheid is dan ook geen sprake; het betreft een standaard toegepaste uitzonderingsmogelijkheid die ertoe strekt gesignaleerde onvolkomenheden zo snel mogelijk te herstellen zodra zij in het kader van de jaarlijkse reparatiecyclus zijn geïdentificeerd.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I. Algemene wet bestuursrecht

Vraag 13

De leden van de PVV-fractie constateren dat een bepaling over de rechtsbescherming van mbo-studenten eerder per abuis uit de wet is verdwenen. Hoe heeft deze fout kunnen ontstaan?

Per 1 augustus 2023 is artikel 7.5.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs toegevoegd aan artikel 2 van bijlage 2 van de

Algemene wet bestuursrecht ten behoeve van de rechtsbescherming van mbo-studenten, die daardoor rechtstreeks beroep kunnen instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Bij de Reparatiewet OCW 2024 is de betreffende opsomming in bijlage 2 opnieuw vastgesteld, waarbij artikel 7.5.9 WEB abusievelijk uit die opsomming is weggevallen. De fout is derhalve ontstaan bij de redactionele verwerking van de hernieuwde vaststelling van de bijlage in een latere reparatiewet, waarbij een reeds bestaand onderdeel per abuis niet is meegenomen.

Vraag 14

Kan de regering aangeven of studenten gedurende deze periode daadwerkelijk nadeel hebben ondervonden van deze onjuiste wetsverwijzing?

Er is geen aanleiding te veronderstellen dat studenten nadeel hebben ondervonden. Er is in elk geval geen sprake van een dalend aantal beroepschriften dat bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is ingediend. Een verklaring daarvoor zou kunnen zijn dat studenten zich door de toegankelijke faciliteit op hun instelling laten informeren over de rechtsgang en dat de omissie niet heeft geleid tot andere informatie richting de studenten. Daarbij acht de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zich overigens ook na de omissie bevoegd om te oordelen over de beroepschriften die studenten hebben ingediend.

Artikel II. Wet educatie en beroepsonderwijs

Vraag 15

De leden van de PVV-fractie lezen dat meerdere verwijzingen en formuleringen worden gecorrigeerd. Kan de regering aangeven hoe wordt gecontroleerd dat vergelijkbare fouten zich bij toekomstige wetswijzigingen niet opnieuw voordoen?

De jaarlijkse reparatiewetgeving zelf fungeert als het structurele instrument voor de vroegtijdige opsporing en correctie van wetstechnische onvolkomenheden. Binnen het wetgevingsproces zelf gelden uiteraard de gebruikelijke kwaliteitswaarborgen, waaronder interne juridische toetsing en advisering door de Raad van State.

Vraag 16

De leden van de PVV-fractie lezen dat klachten niet bij de examencommissie maar bij de daarvoor bedoelde faciliteit moeten worden ingediend. Kan de regering aangeven of deze onjuiste formulering in de praktijk tot problemen of onduidelijkheid heeft geleid?

Er zijn geen signalen bekend, ook niet bij het netwerk van examencommissies in het mbo, dat deze onjuiste formulering tot onduidelijkheden of problemen in de praktijk heeft geleid.

Artikel III. Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek

Vraag 17

De leden van de PVV-fractie constateren dat meerdere wetsverwijzingen worden aangepast omdat eerdere wetswijzigingen niet volledig zijn doorgevoerd. Kan de regering toelichten waardoor deze fouten destijds niet zijn opgemerkt?

Wetstechnische en redactionele onvolkomenheden, zoals verschrijvingen, onjuiste verwijzingen en incomplete wijzigingsopdrachten, zijn inherent aan een omvangrijke en voortdurend in beweging zijnde wetgevingspraktijk. Ze ontstaan doorgaans wanneer meerdere, soms gelijktijdig in behandeling zijnde wetstrajecten dezelfde bepalingen raken en niet alle samenhangende artikelen in alle betrokken wetten worden meegenomen.

Vraag 18

De leden van de PVV-fractie lezen dat wordt verduidelijkt dat studenten zich door het instellingsbestuur laten inschrijven. Heeft de huidige formulering in de praktijk geleid tot juridische of uitvoeringsproblemen?

De regering heeft geen signalen ontvangen waaruit kan of moet worden opgemaakt dat de huidige formulering van de betreffende artikelen heeft geleid tot problemen in de praktijk. De wijziging is enkel bedoeld om de bepalingen te verduidelijken in lijn met het bepaalde in art. 7.32, lid 1, WHW.

Vraag 19

De leden van de PVV-fractie lezen dat de spoedaanwijzing alsnog wordt opgenomen in artikel 15.1. Kan de regering toelichten waarom deze verwijzing bij de invoering van de Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs niet direct is meegenomen?

Met de Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs is de spoedaanwijzing als instrument geïntroduceerd. Bij de verwerking van die wet is dit instrument abusievelijk niet opgenomen in artikel 15.1, eerste lid, onderdeel c, WHW, dat de sanctiemogelijkheden bij niet-naleving van een aanwijzing regelt. Met het onderhavige wetsvoorstel wordt deze omissie alsnog hersteld.

Artikel IV. Wet studiefinanciering 2000

Vraag 20
De leden van de PVV-fractie lezen dat een wettelijke grondslag wordt toegevoegd om de waarde van de reisvoorziening jaarlijks bij ministeriële regeling vast te stellen. Kan de regering bevestigen dat deze wijziging uitsluitend ziet op de wettelijke grondslag en geen gevolgen heeft voor de hoogte van de studentenreisvoorziening?
Ja, dat kan de regering bevestigen. De wijziging voegt uitsluitend de wettelijke grondslag toe voor de jaarlijkse vaststelling van het normbedrag bij ministeriële regeling. Hiermee wordt de vindbaarheid en duidelijkheid van de regeling vergroot. De concrete hoogte van het normbedrag is geen onderwerp van deze reparatie; de wijziging heeft dan ook geen gevolgen voor de hoogte van de studentenreisvoorziening. Dit sluit aan bij het uitgangspunt dat het wetsvoorstel als geheel geen financiële gevolgen heeft.

Artikel V. Wet voortgezet onderwijs 2020
Vraag 21
De leden van de PVV-fractie lezen dat de wijziging noodzakelijk is omdat met het Wetsvoorstel herziening wettelijke grondslagen kerndoelen een onjuiste verwijzing en een onuitvoerbare wijzigingsopdracht zijn ontstaan. Kan de regering toelichten hoe deze fouten ondanks de gebruikelijke wetgevingscontrole in het wetsvoorstel terecht zijn gekomen?
Bij de plenaire behandeling van het Wetsvoorstel herziening wettelijke grondslagen kerndoelen is een amendement aangenomen waarmee een voorhangprocedure is geïntroduceerd. Bij de verwerking van dit amendement in artikel 13.1 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 zijn twee technische fouten gemaakt. Ten eerste is abusievelijk verwezen naar het eerste lid, terwijl de grondslag voor het vaststellen van de kerndoelen bij algemene maatregel van bestuur in het tweede lid is opgenomen. Ten tweede is de wijzigingsopdracht tot schrapping van de bestaande nahangbepaling gericht op het tweede lid, terwijl dit het derde lid had moeten zijn, wat een onuitvoerbare opdracht op heeft geleverd.
Fouten bij de verwerking van amendementen kunnen voorkomen, juist omdat een amendement doorgaans in een laat stadium van de parlementaire behandeling wordt aangenomen.

Vraag 22
De leden van de PVV-fractie lezen dat deze reparatie noodzakelijk is om onduidelijkheid over de procedure voor de vaststelling van de kerndoelen te voorkomen. Kan de regering bevestigen dat deze

reparatiewet uitsluitend technische correcties bevat en geen wijzigingen aanbrengt aan de inhoud van de kerndoelen?
Ja, dat kan de regering bevestigen. Artikel V corrigeert uitsluitend de onjuiste verwijzing naar het lid waar de AMvB-grondslag voor de kerndoelen is opgenomen, van het eerste naar het tweede lid, en de wijzigingsopdracht voor het schrappen van de nahangbepaling, van het tweede naar het derde lid. Beide wijzigingen zien uitsluitend op de juiste juridisch-technische verwerking van het reeds aangenomen amendement in de wettekst. De inhoud van de kerndoelen zelf wordt door deze reparatiewet op geen enkele wijze gewijzigd. Bovendien worden de kerndoelen vastgesteld bij AMvB; ingevolge aanwijzing 6.1 van de Aanwijzingen voor de regelgeving geschiedt wijziging van een regeling door een regeling van gelijke orde, zodat de inhoud van de kerndoelen niet via een wet in formele zin kan worden gewijzigd.

De regering vertrouwt erop de vragen van de leden van de PVV-fractie hiermee afdoende te hebben beantwoord.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert